

IT-understøttelse af klausulerede tilskud

Table of Contents

IT-understøttelse af klausulerede tilskud	1
IT-understøttelse af klausulerede tilskud	5
Introduktion	5
Baggrund	5
Stamdata i Medicinpriser	5
Baggrund for validering i FMK	6
Typer af valideringer i FMK	6
Oprettelse af lægemiddelordination med klauslbetingelse opfyldt	8
(Første) kald til FMK med validering	8
(Andet) kald til FMK med tilsidesættelse	9
(Efterfølgende) kald til FMK med eller uden tilsidesættelse	10
Specialtilfælde, (første) kald til FMK med forudgående tilsidesættelse	10
Fejlkoder og klausulbetingelser	11

IT-understøttelse af klausulerede tilskud

Introduktion

Ved udgangen af 2026 introduceres der IT-understøttelse af klausulerede tilskud i FMK. Dette sker på baggrund af stamdata fra Lægemiddelstyrelsen og teknisk ved brug af udvidet validering i FMK.

Bemærk at IT-understøttelse af klausulerede tilskud i FMK er ikke taget i anvendelse endnu. Der vil blive informeret bl.a. via FMK-teknik og på teknikermøder, i forhold til hvordan der kan testes og hvornår udvidelsen indføres i produktion. Dette gælder både FMK 1.4 og FMK 1.6.

Baggrund

Visse receptpligtige lægemidler og håndkøbslægemidler har klausuleret tilskud. Klausureret tilskud betyder, at der kun gives medicintilskud, hvis patienten opfylder betingelser i en klausul, f.eks. at tilskud gives til bestemte persongrupper eller bestemte sygdomme.

Den ordinerende sundhedsperson (lægen) vurderer, hvorvidt patienten opfylder klausulen, og dermed er berettiget til at få tilskud til et lægemiddel med klausuleret tilskud.

Se evt. [Generelle tilskud til medicin](#) hos Lægemiddelstyrelsen.

Stamdata i Medicinpriser

IT-understøttelse af klausuleret tilskud tager udgangspunkt i klausulering som findes i LMS17 i Medicinpriser. Klausulering knytter sig til pakninger i LMS02 felt 13 "Klausul for medicintilskud", og pakninger har igen reference til lægemidler i LMS01 via felt 1 "DrugID".

LMS17 indeholder kode, kort tekst og tekst for klausering, f.eks:

Kode	XARE2
Kort tekst	Venøs tromboemboli hos børn under 30 kg.
Tekst	Behandling af venøs tromboemboli og forebyggelse af recidiverende venøs tromboemboli hos børn, der vejer mindre end 30 kg efter mindst 5 dage med indledende parenteral antikoagulationsbehandling.
Kode	XARE3
Kort tekst	I tillæg til ASA til pt m. PAD og/eller IHS.
Tekst	I tillæg til acetylsalicylsyre til: (1) Patienter med symptomatisk perifer arteriesygdom i forlængelse af revaskularisering og høj tromboserisiko (samlet klinisk vurdering). (2) Patienter med kronisk iskæmisk hjertesygdom, høj tromboserisiko (diabetes, tidligere akut myokardieinfarkt, perifer arteriesygdom) og lav/normal risiko for blødningskomplikation. For begge patientgrupper gælder, at behandlingen skal være iværksat af en speciallæge i kardiologi eller karkirurgi.

I Medicinpriser er et eventuelt klausuleret tilskud angivet på pakningen. Ordinerende sundhedsperson vil ofte vurdere forudsætningerne generelt, uanset pakningsstørrelse, og kan angive at betingelserne er opfyldt for lægemidlet på lægemiddelordinationen. Der vil ikke være forskellige betingelser for forskellige pakningsstørrelser for samme lægemiddel, højst tilfælde hvor der er klausuleret tilskud til små pakningsstørrelser og alment tilskud til store, eller omvendt. Angivelse på lægemiddelordinationen sker for at sikre, at lægens vurdering ikke skal ske igen, hvis der senere skal oprettes nyt udleveringsgrundlag.

Baggrund for validering i FMK

Validering i FMK gør brug af [udvidet validering](#). Dvs. at valideringsfejl vil kunne tilsidesættes ved at anvende ModificationMetadata-elementet i kaldet til FMK.

Klausulbetingelser i Medicinpriser er i fritekst, og er derfor ikke velegnet til at IT-understøtte validering eller beslutningsstøtte. Lægemiddelstyrelsen leverer derfor et separat datasæt til FMK med udvalgte valideringsregler, f.eks:

Kode	GLPNY
Regel	ATC i [A10BK, A10BD19, A10BD21, A10BD24]
Tekst	Det fremgår ikke af FMK at patienten tidligere har købt en selektiv SGLT-2-hæmmer.
Kode	METEX
Regel	ATC = L04AX03 og formkode = TAB
Tekst	Det fremgår ikke af FMK at patienten tidligere har købt methotrexat i tabletform

Udformningen af tekster vil være afklaret når testdata er til rådighed.

Validering af klausulbetingelser i FMK er begrænset til, hvad FMK har af datagrundlag. Dvs. at en klausulbetingelse som f.eks. at patienten skal have forsøgt kostvejledning ikke kan understøttes af en validering i FMK. En validering af tidligere medicinsk behandling kan understøttes, i det omfang data ikke er slettet i FMK 2 år efter behandlingens ophør, eller data aldrig er oprettet på FMK f.eks. idet behandlingen er sket ambulantly eller under indlæggelse.

Typer af valideringer i FMK

Validering af klausuleret tilskud i FMK sker som en kombination af følgende typer af valideringer.

Ikke alle kombinationsmuligheder vil forekomme, idet ikke alle kombinationer nødvendigvis giver mening.

Validering af tidligere medicinsk behandling

Validering af tidligere medicinsk behandling sker ud fra data i FMK. Grundlaget for denne validering er eksisterende lægemiddelordinationer på FMK, hvor der er tilknyttet mindst én recept og effektivering, dvs. at lægemidlet er udleveret på apoteket.

Eventuelt kan effektiveringer være oprettet ved udlevering i forbindelse med f.eks. ambulantly

behandling på sygehuset, af læge eller speciallæge mm. Disse kan indgå i valideringen, men udgør en forholdsvis lille del af effektueringerne.

Der kan findes andre data for medicinsk behandling som ikke er tilgængelig for validering, f.eks. under indlæggelse på sygehus hvor data ikke findes på FMK, eller hvor behandlingen er afsluttet for mere end to år siden og data derfor er slettet i FMK.

Validering af tidligere medicinsk behandling sker via validering af en kombination af **ATC-kode**, **lægemiddelform-kode**, **administrationsvejskode** og/eller **drugid** på eksisterende lægemiddelordinationer.

Validering af alder

Borgerens alder kan valideres ud fra **alder** i persondata fra CPR-registret, og for personer med erstatnings-cprnummer (eCPR-nummer) idet alder er en del af de obligatoriske data i eCPR-registret.

Validering af indikation

Validering af indikation sker ud fra den angivne **indikationskode** på lægemiddelordinationen som oprettes eller opdateres, eller som udleveringsgrundlaget oprettes ud fra. Er indikationen angivet som en fritekst vil der ikke findes et match.

Bemærk at validering af indikation således ikke udføres som validering af tidligere medicinsk behandling, men på grundlag af den lægemiddelbehandling der aktuelt ordineres.

Validering af ordinerende læges speciale

Validering af ordinerende sundhedspersons speciale sker via validering af **specialekoder i autorisationsregistret**.

Lægens uddannelseskode og speciale findes i autorisationsregistret, som vedligeholdes af Styrelsen for Patientsikkerhed, og bl.a. udstilles på Stamdatamodulet på NSP. En læges uddannelses- og specialekode kan findes ud fra ordinerende persons autorisationsnummer. Der kan angives autorisationsnummer i ReportedBy, CreatedBy og ModifiedBy, og valideringenreglen er opfyldt, hvis specialekoden findes ud fra mindst en af disse.

Specialer for udlevering i Medicinpriser er angivet som kode og tekst, for flere specialer som en sammensat kode, f.eks. KAREN for Kardiologi og Endokrinologi. Derfor anvendes Medicinprisers specialer *ikke* i valideringen.

Validering af ordinerende læges organisation

Der kan ske en validering af ordinerende sundhedspersons organisation, dvs. hvilken organisation denne er tilknyttet på ordinationstidspunktet. Dette sker som en validering af **specialekoder i SOR** (afdelingsspecialer).

Ved ordination på FMK skal der angives en organisation som lægen er tilknyttet på ordinationstidspunktet. Der kan angives organisationer i ReportedBy, CreatedBy og ModifiedBy, og valideringenreglen er opfyldt, hvis specialekoden findes ud fra mindst en af disse.

Bemærk at denne validering er afhængig af, at specialekoder (afdelingsspecialer) er opdaterede i SOR. De nuværende klausulbetingelser anvender udelukkende sygehusspecialer.

Oprettelse af lægemiddelordination med klausulbetingelse opfyldt

I FMK 1.4.6 angiver den ordinerende sundhedsperson flaget "klausulbetingelse opfyldt" ved oprettelse eller opdatering af lægemiddelordinationen. Se [Tilskudsklausul på Lægemiddelordination i 1.4.6](#)

Ved oprettelse af recept i FMK 1.4 anvendes flaget "klausulbetingelse opfyldt" på lægemiddelordinationen. Se [Tilskud på recept i 1.4.6](#).

I FMK 1.6 angiver den ordinerende sundhedsperson tilskudsklausulens kode fra Medicinpriser ved oprettelse eller opdatering af lægemiddelordinationen. Se [Tilskudsklausul på Lægemiddelordination i FMK 1.6](#)

Udleveringsgrundlag i FMK 1.6 indeholder *ikke* tilskudsklausul, denne information skal findes på lægemiddelordinationen.

Apotekerne har mulighed for at oprette recepter og effektueringer i FMK 1.4, eller udleveringsgrundlag og udleveringer i FMK 1.6, når apotekerne ekspederer papir- og telefonrecepter. Ved dette kald valideres klausulbetingelsen *ikke*.

(Første) kald til FMK med validering

Validering i FMK sker under forudsætning af:

- At det aktuelle kald til FMK ikke indeholder en tilsidesættelse i ModificationMetadata (mere herom i næste afsnit).
- At lægemiddelordinationen ikke tidligere er oprettet eller opdateret med en tilsidesættelse i ModificationMetadata, eller at udleveringsgrundlaget eller recepten ikke tidligere er oprettet med en tilsidesættelse i ModificationMetadata
- At der på lægemiddelordinationen er angivet "klausulbetingelse opfyldt" i ReimbursementClause-elementet i FMK 1.4, eller der er angivet en tilskudsklausul-kode i ReimbursementApprovedCode-elementet i FMK 1.6.

Valideringen udføres ud fra en kombination af de aktuelt gældende klausulbetingelser, stamdata, data på eksisterende lægemiddelordinationer, samt data på lægemiddelordinationen der oprettes eller opdateres.

Valideringsfejl ved udvidet validering

Kan FMK ikke validere at klausulbetingelsen er opfyldt, returnerer FMK en udvidet validering med en fejlkode i et dertil afsat interval fra og med 10800 til og med 10999. Se

[Signalering af udvidede valideringsfejl](#) og [Udvidet validering for klausuleret tilskud](#)

Fejlen vil indeholde en **FaultCode**, hvor der er afsat en FaultCode pr. klausulkode.

Desuden en **FaultText** som *skal* vises til brugeren og indeholder en tekst knyttet til klausulbetingelsen og defineret af Lægemiddelstyrelsen.

Endligt vil **FaultDetails** indeholde en nærmere angivelse af hvor fejlen er opstået og årsagen hertil. Detaljegraden heraf vil afhænge af kompleksiteten af valideringsreglen.

Resultat

Kaldet til FMK vil resultere i at lægemiddelordinationen, udleveringsgrundlaget eller recepten *ikke* opdateres eller oprettes. Transaktionen ruller tilbage og kun logdata skrives.

(Andet) kald til FMK med tilsidesættelse

Hvis ordinerende sundhedsperson har fået en fejlbesked fra validering af klausulbetingelsen vist, og vurderer at lægemiddelordinationen skal oprettes eller opdateres, eller udleveringsgrundlaget eller recepten skal oprettes alligevel, skal anvendelsesystemet kalde FMK igen med en tilsidesættelse angivet i kaldet.

En tilsidesættelse registreres ved at kalde FMK med fejlkoden fra den udvidede validering i ModificationMetadata, som beskrevet for udvidet validering generelt under [format for ModificationMetadata](#).

Kaldes FMK med en kode for tilsidesættelse, vil valideringer som ellers ville producere denne type fejl blive ignoreret. Dette svarer til, hvordan en del af de andre udvidede valideringer i FMK også fungerer.

Resultat

Forudsat FMK's øvrige valideringer gennemføres uden fejl, vil kaldet til FMK resultere i at lægemiddelordinationen derefter er oprettet eller opdateret, og udleveringsgrundlaget eller recepten er oprettet.

En tilsidesættelse registreres som beskrevet herunder.

Desuden logges kaldet og at der er sket en tilsidesættelse.

Gemte tilsidesættelser

Specielt for validering af klausuleret tilskud, er at tilsidesættelsen gemmes. Formålet med at gemme tilsidesættelser er, at ordinerende sundhedsperson ikke efter kort tid igen skal tage stilling til hvorvidt klausulbetingelsen er opfyldt.

Tilsidesatte valideringer gemmes for en kombination af:

- Borger
- Ordinerende sundhedsperson
- Lægemedelordination
- Valideringsregel-version

Foretager Lægemedelstyrelsen væsentlige ændringer til en klausulbetingelse, kan Lægemedelstyrelsen vælge at tilsidesættelser foretaget ud fra ældre valideringsregel-versioner skal slettes. Hvorvidt dette sker vil afhænge af Lægemedelstyrelsens vurdering af bl.a. ændringens virkning, f.eks. vil en udvidelse med endnu en ATC-kode i en regel normalt ikke medføre at tilsidesættelser slettes.

Gemte tilsidesættelser slettes efter to år.

(Efterfølgende) kald til FMK med eller uden tilsidesættelse

Er der gemt en tilsidesættelse som beskrevet herover, er denne registreret inden for de seneste to år, og har Lægemedelstyrelsen ikke foretaget en ændring som medfører at tilsidesættelsen slettes, vil FMK ikke returnere en udvidet validering for samme kombination af borger, sundhedsperson og lægemiddelordination.

Specialtilfælde, (første) kald til FMK med forudgående tilsidesættelse

Et særtilfælde er, hvor FMK allerede ved første kald kaldes med en tilsidesættelse, dvs. med den forventede fejlkode i ModificationMetadata.

Teknisk kan FMK ikke afgøre, om kaldet er første eller andet kald. Dvs. at FMK kan ikke afgøre, om samme anvendelsesystem tidligere har kaldt med samme data, hvor FMK har returneret en valideringsfejl, og ikke har oprettet eller opdateret data.

Kald med en forudgående tilsidesættelse kan (og må) anvendes i tilfælde hvor ordinerende sundhedsperson på forhånd ved at ordinationen kan medføre en "advarsel" fra FMK på grund af klausulbetingelsen, og hvor den ordinerende sundhedsperson ved at klausulbetingelsen er opfyldt.

Eksempelvis hvor en læge opretter ordinationer når patienten udskrives, hvor lægen forventer en "advarsel" fra FMK, og hvor lægen ved at klausulbetingelsen om en tidligere medicinsk behandling er opfyldt, men hvor den tidligere medicinske behandling er afprøvet under indlæggelse og derfor ikke findes på FMK.

FMK kan ikke kaldes med en liste eller et interval af fejkoder som skal tilsidesættes, idet validering af klausuleret tilskud generelt skal gennemføres, og kun bør ignoreres i enkelte specifikke tilfælde.

Fejkoder og klausulbetingelser

I tabellen herunder beskrives koder på klausulbetingelser, dvs. samme koder som findes i Medicinpriser, fejkoder fra FMK som anvendes ved udvidet validering af disse, samt tekster som returneres af FMK.

Bemærk at disse data løbende kan ændres af Lægemiddelstyrelsen, at dette sker uden forudgående varsel, og uden tidsmæssig sammenhæng med udgivelser af ordinære versioner af Medicinpriser.

Klausul-kode	Fejkode	Tekst	Valideringsregel
Beskrivelse følger			

From:

<http://wiki.fmk-teknik.dk/> -

Fælles Medicinkort - Dokumentation

Permanent link:

<http://wiki.fmk-teknik.dk/fmk:itukt:intro>

Last update: 2026-05-18 11:44

